

NADEELCOMPENSATIEVERORDENING AANLEG TRAMTRACÉ

houdende bepalingen ter compensatie van onevenredig nadelige gevolgen veroorzaakt door de feitelijke uitvoering van het project aanleg van een tramtracé

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. het college : het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen
- b. project : de aanleg van een tramtracé
- c. het verzoek : een verzoek tot toekenning van nadeelcompensatie als bedoeld in artikel 3;
- d. de verzoeker : de indiener van een verzoek als bedoeld in artikel 3;
- e. het nadeel : de schade die een direct gevolg is van de feitelijke rechtmatige uitvoering van het project;
- f. de (advies)commissie : de commissie als bedoeld in artikel 6, zijnde een vaste commissie, bestaande uit drie onafhankelijke externe deskundigen.

Artikel 2 Het recht op nadeelcompensatie

1. Indien als gevolg van de feitelijke rechtmatige uitvoering van het project schade is veroorzaakt die uitgaat boven het normaal maatschappelijk risico en dit een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft, kent het college de benadeelde op zijn aanvraag een vergoeding toe.
2. De schade als bedoeld in het vorige lid omvat mede de redelijke kosten ter voorkoming of beperking van schade.
3. Schade blijft in elk geval voor rekening van de aanvrager voor zover:
 - a. hij het risico van het ontstaan van de schade heeft aanvaard
 - b. hij heeft nagelaten redelijke maatregelen te treffen ter voorkoming of beperking van schade te nemen, of
 - c. de vergoeding van de schade anderszins is verzekerd.
4. Indien een schadeoorzaak als bedoeld in het eerste lid tevens voordeel voor de benadeelde heeft opgeleverd, wordt dit bij de vaststelling van de te vergoeden schade in aanmerking genomen.

Artikel 3 Het verzoek om nadeelcompensatie

1. Het verzoek om nadeelcompensatie dient zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is schriftelijk bij het college te worden ingediend.
2. Het verzoek wordt ondertekend en bevat tenminste:
 - a. de naam en het adres van de verzoeker;
 - b. de dagtekening;
 - c. een aanduiding van de uitvoering van het werk of de maatregel die naar het oordeel van de verzoeker het nadeel heeft veroorzaakt;
 - d. een opgave van de aard en omvang van het nadeel;
 - e. een omschrijving van de wijze waarop het nadeel naar het oordeel van de verzoeker dient te worden gecompenseerd en - zo een vergoeding in geld wordt gewenst - een opgave van het schadebedrag dat naar het oordeel van verzoeker vergoed dient te worden.
3. De verzoeker verstrekt voorts de gegevens en bescheiden die voor het nemen van de beslissing op zijn verzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.
4. Het college bevestigt de ontvangst van het verzoek zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twee weken na ontvangst daarvan.
5. Indien naar het oordeel van het college niet of onvoldoende is voldaan aan het bepaalde in het tweede en derde lid van dit artikel, stellen zij de verzoeker in de gelegenheid het verzuim te herstellen binnen een termijn van vier weken na verzending van de brief waarin op het verzuim is gewezen.

Artikel 4 Niet in behandeling, kennelijk gegrond/ongegrond

1. Indien het verzoek niet overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 is ingediend of aangevuld neemt het college het verzoek niet in behandeling.
2. Het college kan het verzoek afwijzen zonder nader onderzoek indien het naar hun oordeel kennelijk ongegrond is dan wel kan het verzoek afwijzen zonder nader onderzoek indien het naar hun oordeel kennelijk gegrond is.
3. Een besluit om het verzoek niet in behandeling te nemen, dan wel wegens kennelijke ongegrondheid af te wijzen of wegens kennelijke gegrondheid toe te wijzen, wordt aan de verzoeker binnen vier weken na ontvangst van het verzoek dan wel binnen vier weken nadat het verzoek is aangevuld of nadat de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken meegedeeld.
4. Het college kan de in het vorige lid genoemde termijn eenmaal met ten hoogste vier weken verlengen. Het college stelt de verzoeker daarvan schriftelijk in kennis.

Artikel 5 Voorschot hangende een verzoek om een nadeelcompensatie

1. Het college kan op verzoek, de adviescommissie gehoord, een voorschot op nadeelcompensatie toekennen wanneer verzoeker een spoedeisend belang bij toekenning heeft. Een voorschot wordt slechts verleend indien redelijkerwijs te verwachten valt dat verzoeker in aanmerking komt voor nadeelcompensatie.
2. Met het verstrekken van het voorschot wordt geen recht op nadeelcompensatie erkend of verleend. Aan het verstrekken van het voorschot kunnen door het college voorwaarden worden verbonden.
3. Het voorschot wordt alleen verleend als de verzoeker schriftelijk de verplichting aanvaardt tot gehele of gedeeltelijke terugbetaling indien het college het verzoek om nadeelcompensatie geheel of gedeeltelijk afwijst of de schadevergoeding op een lager bedrag dan het verleende voorschot vaststelt. Over het terug te betalen voorschot is geen rente verschuldigd.

Artikel 6 De adviescommissie

1. Het verzoek wordt door het college ter advisering voorgelegd aan de adviescommissie.
2. De adviescommissie bestaat uit drie leden.
3. De adviescommissie wordt ondersteund door een secretaris.
4. De adviescommissie wordt ingesteld en benoemd door het college.
5. Leden van de adviescommissie kunnen slechts worden benoemd wanneer van voldoende geschiktheid en onafhankelijkheid is gebleken.

Artikel 7 Het onderzoek van de commissie

1. De adviescommissie stelt een onderzoek in naar:
 - a. de vraag of het nadeel een direct gevolg is van de feitelijke uitvoering van het project;
 - b. de omvang van het nadeel;
 - c. de vraag of het nadeel redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de verzoeker behoort te blijven, in welk verband tevens wordt onderzocht of de verzoeker het risico van het nadeel (passief of actief) heeft aanvaard;
 - d. de vraag of de vergoeding van het nadeel niet of niet voldoende anderszins is verzekerd.
2. Het college stelt aan de adviescommissie de gegevens ter beschikking die nodig zijn voor een goede vervulling van haar taak.
3. De adviescommissie kan een plaatsopneming houden, indien zij dit nodig acht.
4. De adviescommissie kan inlichtingen en adviezen inwinnen bij derden. Hieronder valt het recht om een externe deskundige in te schakelen voor de beoordeling van het verzoek.

Artikel 8 Mondelinge toelichting

1. De adviescommissie stelt de verzoeker en het college in de gelegenheid een mondelinge toelichting te geven. De adviescommissie verzendt de uitnodiging voor het geven van een mondelinge toelichting tenminste twee weken voor de datum waarop de toelichting wordt verlangd. De verzoeker en het college kunnen zich laten vertegenwoordigen of laten bijstaan door een gemachtigde/ deskundige.
2. Van de mondelinge toelichtingen wordt een verslag gemaakt. Het verslag wordt aan de verzoeker toegezonden, gelijktijdig met het advies van de commissie.

Artikel 9 Het advies van de adviescommissie

1. De adviescommissie zendt haar advies binnen acht weken, nadat een volledige aanvraag is ingediend, aan de verzoeker en aan het college.
2. De in het vorige lid genoemde termijn kan eenmalig verlengd worden met maximaal vier weken. De adviescommissie deelt dit schriftelijk onder opgaaf van redenen mee aan de aanvrager en het college.
3. In haar advies geeft de commissie de uitkomst weer van het onderzoek als bedoeld in artikel 7 lid 1. Tevens geeft de commissie advies over de hoogte en de vorm van de eventueel toe te kennen nadeelcompensatie.

Artikel 10 De beslissing op het verzoek

1. Het college beslist op het verzoek om nadeelcompensatie binnen vier weken nadat de adviescommissie het advies aan het college heeft toegezonden.
2. Het besluit wordt onverwijld aan de verzoeker toegezonden.
3. Het college kan de in het eerste lid bedoelde termijn eenmaal verlengen doch ten hoogste met vier weken. Het college deelt dit schriftelijk en onder opgaaf van redenen mee aan de verzoeker.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking de dag nadat het besluit tot vaststelling van deze verordening is bekend gemaakt.

Artikel 13 Citeertitel

Nadeelcompensatieverordening tram

TOELICHTING

Nadeelcompensatieverordening aanleg tramtracé

Algemeen

De aanleg van een tramtracé betekent een forse ingreep in de stad. Risico's worden zoveel mogelijk beperkt, maar schade is niet voor 100% uit te sluiten. Naast planschade kan er ook bouwschade en economische schade optreden.

Deze *Nadeelcompensatieverordening* gaat in op de **economische schade** die is ontstaan door de (feitelijke en rechtmatige) uitvoering van de werkzaamheden voor de realisatie van het tramtracé met bijbehorende bebouwing. Het gaat om schade die boven het normale ondernemersrisico uitgaat. Bij economische schade valt te denken aan tijdelijke omzetsdalingen of extra kosten die moeten worden gemaakt om aan- en afvoer of opslag van goederen mogelijk te maken. Uiteraard zal geprobeerd worden om schade zoveel mogelijk te voorkomen, dit zal echter niet in alle situaties mogelijk zijn. Met nadruk gaat het in de verordening dus niet over de vergoeding van planschade of vergoeding van bouwschade ontstaan uit onrechtmatig handelen. Deze schadeoorzaken vallen buiten deze regeling omdat daarvoor in artikel 6.1 van de *Wet ruimtelijke ordening* respectievelijk het *Burgerlijk Wetboek* (onrechtmatige daad) regelingen zijn getroffen.

Wat regelt de verordening?

Met deze verordening wordt een **regeling** in het leven geroepen die benadeelden voldoende zekerheid biedt over de wijze en de normen van de vergoeding van eventuele schade, die niet ten laste van benadeelde behoort te blijven. Het voordeel van deze regeling is dat de benadeelde voor de vergoeding van zijn schade niet de (dure) gang naar de burgerlijke rechter hoeft te maken.

Het gaat in deze verordening om de economische schade door de uitvoering van het project RegioTram. Het is vaak onvermijdelijk dat burgers en ondernemingen nadelige gevolgen ondervinden door de uitoefening van de overheidstaken. Iedereen maakt onderdeel uit van deze samenleving en ook iedereen loopt het risico geconfronteerd te worden met bijvoorbeeld wegopbrekingen. Tot op een zekere hoogte moeten deze nadelige gevolgen dan ook worden geaccepteerd en zal de overheid het nadeel niet hoeven te compenseren. Het is echter algemeen aanvaard dat onder bijzondere omstandigheden de overheid wel verplicht is tot een vergoeding van door haar handelen veroorzaakte schade. Wanneer is er nu sprake van deze bijzondere omstandigheden en behoort het nadeel dus niet tot het normaal maatschappelijk of ondernemersrisico?

Het ontstane nadeel behoort niet tot een normaal maatschappelijk of ondernemersrisico, wanneer:

- tijdens een onevenredig lange periode werkzaamheden plaatsvinden,
- de schade onevenredig groot is,
- de maatregelen bijzonder ingrijpend zijn voor een bepaalde groep in de samenleving, zodat het niet meer redelijk is dat deze lasten gedragen worden door de individuele burger.

Verder is het niet concreet te zeggen wanneer hier sprake van is. Maar bij de beoordeling speelt ook bijvoorbeeld mee of een ondernemer de tijd heeft gehad om zelf maatregelen te nemen (dus hoe ver van te voren waren de werkzaamheden al bekend) en de (on)mogelijkheid om zelf maatregelen te nemen om de schade te beperken.

De procedure

De procedure loopt in hoofdlijnen volgens de algemene regeling van de *Algemene wet bestuursrecht*. Een benadeelde die meent aanspraak te hebben op schadevergoeding op grond van deze regeling, moet een aanvraag indienen. Hij moet aangeven waardoor de schade is geleden en voor zover redelijkerwijs mogelijk is van de omvang van de geleden schade een specificatie te geven. Om zo objectief mogelijk tot een oordeel te komen of en hoeveel schade moet worden vergoed, wordt een **adviescommissie** bestaande uit drie externe deskundigen in het leven geroepen die het college van Burgemeester en wethouders moet adviseren over de ingediende aanvragen. Deze commissie bestaat uit een financieel deskundige, een deskundige op het gebied van bedrijfspanden en een juridisch deskundige. Op basis van het advies van de commissie neemt het college van B&W een besluit over het verzoek. Als de aanvrager het niet eens is met het besluit, dan is bezwaar en vervolgens beroep bij de bestuursrechter mogelijk.

Hoe gaat de regeling nu in de praktijk werken? Er wordt een **schadeloket** opgericht voor het project RegioTram waar het verzoek om nadeelcompensatie kan worden ingediend. Bij dit loket kunnen benadeelden ook met vragen terecht. Overigens kunnen benadeelden bij dit loket ook terecht voor planschade en bouwschade.

Het schadeloket draagt zorg voor de procedurele afwikkeling van het schadeverzoek. Dit betekent voor een aanvrager dat een verzoek om nadeelcompensatie met de daarbij behorende documenten ingeleverd kan worden bij het schadeloket. De documenten die ingeleverd moeten worden om het verzoek te onderbouwen zijn vaak de gegevens die ook bij de Belastingdienst ingeleverd moeten worden. Bij het schadeloket wordt bekeken of het verzoek en de bijbehorende documenten compleet zijn. Als er toch gegevens ontbreken, krijgt de aanvrager de mogelijkheid om de benodigde gegevens alsnog in te dienen. Nadat het dossier compleet is, wordt het doorgezonden aan de adviescommissie. Vervolgens wordt een zitting georganiseerd zodat de aanvrager de aanvraag mondeling kan toelichten en de commissie vragen aan hem kan stellen. Ook het college zal tijdens deze mondelinge zitting vragen van de commissieleden beantwoorden

Op basis van het dossier en de zitting stelt de adviescommissie een advies op waarin uiteengezet zal worden of de commissie van oordeel is of er nadeel is ontstaan door rechtmatige handelingen ten behoeve van de aanleg van het tramtracé en wat de omvang is van dit nadeel. Ook zal de commissie een oordeel vormen over de omvang van de compensatie. Het advies van de commissie gaat naar het college van Burgemeester en wethouders. Het college neemt op basis van het advies een besluit over het verzoek.

Ook een verzoek om een voorschot kan bij het schadeloket worden ingediend. Er vindt dan overleg plaats met de commissie om te bekijken of het te verwachten is dat de verzoeker in aanmerking komt voor nadeelcompensatie en wat de hoogte moet zijn van het voorschot. In dit geval vindt er dus geen zitting plaats en zal nog geen definitieve beoordeling plaatsvinden over het recht op nadeelcompensatie. Het college B&W neemt op basis van dit advies een besluit op het voorschotverzoek.

Voor een aantal artikelen is hieronder een nadere toelichting opgenomen:

Artikel 2

Lid 1 vormt de basis voor compensatie van nadeel, ontstaan door de aanleg van het tramtracé. De vraag of nadeelcompensatie kan worden toegekend, zal in beginsel als volgt worden beantwoord:

1. de vaststelling dat schade is geleden
2. de vaststelling van het verband tussen de schade en de rechtmatige handelingen bij de aanleg van het tramtracé
3. de begroting van het geleden nadeel
4. de vaststelling van de nadeelcompensatie
5. de beantwoording van de vraag, of de vergoeding van het nadeel op een andere wijze voldoende is verzekerd.

Lid 2 geeft de mogelijkheid om kosten ter voorkoming of beperking van schade te compenseren. Immers van bijvoorbeeld ondernemers wordt gevraagd om al het mogelijke te doen om schade te beperken of te voorkomen. De kosten die hiervoor gemaakt worden kunnen eventueel geheel of gedeeltelijk gecompenseerd worden.

Artikel 3

Bij een aanvraag om vergoeding van schade moeten er gegevens worden verstrekt die nodig zijn voor de beoordeling van het verzoek. Als het gaat om tijdelijke omzetsdaling zal dit bijvoorbeeld kunnen plaatsvinden door overleggen van de jaarcijfers, over de laatste drie jaar voor aanvang van de werkzaamheden en de periode tijdens de werkzaamheden. Dit zullen vaak dezelfde gegevens kunnen zijn die ook bij de belastingdienst aangeleverd dienen te worden. Verder zal het per situatie verschillen welke gegevens nodig zijn. Als bij de aanvraag niet alle benodigde gegevens ingediend zijn, zal nog de mogelijkheid gegeven worden om de gegevens alsnog aan te leveren. Waarbij ook zal worden aangegeven welke gegevens nog benodigd zijn.

Artikel 5

Lid 1 geeft de mogelijkheid om een voorschot toe te kennen op de nadeelcompensatie. Dit kan als het te verwachten is dat de betreffende verzoeker voor nadeelcompensatie in aanmerking komt en als er een spoedeisend belang aanwezig is. Bij een spoedeisend belang valt bijvoorbeeld te denken aan een situatie dat bij een ondernemer de bedrijfscontinuïteit wordt bedreigd.

Lid 2 geeft aan dat het toekennen van een voorschot (nog) geen recht geeft op compensatie en dat aan een voorschot voorwaarden kunnen worden toegekend. Een voorwaarde kan bijvoorbeeld zijn dat de verzoeker verplicht is om een verzoek om nadeelcompensatie in te dienen.

Lid 3 geeft als voorwaarde aan dat bij de verlening van een voorschot de verzoeker een verklaring dient te ondertekenen dat de vergoeding eventueel geheel of gedeeltelijk zal worden terugbetaald. Het kan immers zijn dat in het besluit op het verzoek om nadeelcompensatie een lager bedrag of zelfs geen nadeelcompensatie wordt toegekend. Over het terug te betalen voorschot is indien tijdig wordt terugbetaald geen rente verschuldigd.

CONCEPT